

Alue- ja kuntavaalien ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Kvaalk 09.04.2025 § 26
184/00.00.00/2024

Valmistelija

Nina-Maria Heinonen, keskusvaalilautakunnan sihteeri

Kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että perjantaina 11.4.2025 ennen kello 19 saapuneet ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

Ennakkoäänestysasiakirjat ja kirjeäänestysasiakirjat on tarkastettava omina kokonaisuuksinaan.

Ensimmäinen vaihe käsittelyssä on aina tarkastaa, että lähetekuori on osoitettu nimenomaan oman kunnan keskusvaalilautakunnalle. Keskusvaalilautakunnalle saapuu kahdenlaisia lähetekuoria:

Kuittausmerkinnällä varustetut lähetekuoret avataan ja ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan seuraavasti:

1. Tarkastetaan, että vaalikuori on suljettu ja että siihen ei ole tehty äänestäjää tai ehdokasta koskevaa tai muuta asiatonta merkintää; ja
2. Tarkastetaan, että lähetekirjeessä on äänestäjän allekirjoitus ja vaalitoimitsijan allekirjoitus.

Ilman kuittausmerkintää olevat lähetekuoret avataan ja ennakkoäänestysasiakirjat/kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan seuraavasti:

1. Tarkastetaan, että vaalikuori on suljettu ja että siihen ei ole tehty äänestäjää tai ehdokasta koskevaa tai muuta asiatonta merkintää; ja
2. Tarkastetaan, että lähetekirjeessä on äänestäjän nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, osoite ja allekirjoitus sekä ennakkoäänestyspaikan nimi tai (laitos- ja kotiäänestyksessä) asianomaisen kunnan nimi, päiväys ja vaalitoimitsijan allekirjoitus; sekä
3. Tarkastetaan äänioikeusrekisteristä tai vaaliluettelosta, että äänestäjä on merkitty äänioikeutetuksi kyseisen kunnan johonkin äänestysalueeseen.

Kirjeäänestyksen asiakirjoista tarkastetaan lisäksi:

1. Onko kirjeäänestyksen lähetekuori postitettu ulkomailta sekä
2. Että lähetekirjeessä on äänestämisaikaa (valtio), kahden todistajan allekirjoitukset, nimenselvennykset, syntymäajat ja osoitteet.

Ennakkoäänestys on jätettävä ottamatta huomioon, jos

1. Ennakkoäänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
2. Vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä;
3. Lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt;
4. Kotiäänestys on kohdissa 1-3 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirjeestä puuttuu äänestyksessä läsnä olleen 18 vuotta täyttäneen henkilön nimikirjoitus.
5. Kirjeäänestys on kohdissa 1-3 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos

- 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetyserkintöjen perusteella ei voida vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta tai
- 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on sillä tavalla avonainen, että voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu jostain muusta kuin kuoren teknisestä toimimattomuudesta tai on muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin tai
- 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat laissa säädetyt 18 vuotta täyttäneiden läsnä olleiden todistajien allekirjoitukset ja heitä koskevat tiedot.

Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, on siitä tehtävä merkintä keskusvaalilautakunnan kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan. Vaalikuorta ei saa avata. Huomioon ottamatta jätetty avaamaton vaalikuori on lähetekirjeineen ja -kuorineen liitettävä pöytäkirjaan. Vaalikuoren avonaisuus ei ole huomioon ottamatta jättämisen peruste, mutta jos vaalikuori muusta syystä jätetään ottamatta huomioon ja se on avonainen, se on suljettava vaalisalaisuus säilyttäen. Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, äänioikeusrekisteriin tai vaaliluetteloon ei tehdä minkäänlaista merkintää.

Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen (lippua ei saa avata) avattava hyväksytty kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava vaalileimasimella niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput 50 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin vaalikuoriin. Menettelystä säädetään vaalilain 66 g §:ssä.

Todetaan keskusvaalilautakunnan sihteerin ja puheenjohtajan äänioikeusrekisteriin merkitsemät koti- ja laitosaäänestykset, sekä ulkomailta laivoissa tai edustustoissa äänestäneet ennakkoäänestykset ja kirjeäänestykset, jotka otetaan huomioon, mutta joita ei ole merkitty rekisteriin jo ennakkoäänestyspaikassa.

Oikeusministeriön vaaliohjeen mukaan keskusvaalilautakunnan tulee pyrkiä siihen, että merkinnät äänioikeusrekisteriin tehdään mahdollisimman kattavasti ennen keskiviikkoa 9.4.2025 kello 18, jolloin oikeusministeriö aloittaa vaaliluetteloiden keskitetyn tulostuksen äänioikeusrekisteristä. Mikäli ilman kuittausmerkintää olevia ja hyväksyttäviä ennakko- tai kirjeäänestyksiä saapuu keskusvaalilautakunnalle edellä sanotun määräajan jälkeen, tulee niistä tehdä merkintä sekä äänioikeusrekisteriin että paperimuotoisiin vaaliluetteloihin, jotka oikeusministeriö toimittaa keskusvaalilautakunnille viimeistään vaalipäivää edeltävänä perjantaina klo 16.

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta tarkastaa saapuneet ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjat ja toteaa keskusvaalilautakunnan sihteerin ja puheenjohtajan äänioikeusrekisteriin merkitsemät ennakkoäänestykset. Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunta suorittaa hyväksytyjen kirjeäänestyksen vaalikuorien avaamisen, leimaamisen ja sulkemisen vaalikuoriin.

Päätös

Todettiin, että keskusvaalilautakunnalle on tähän mennessä saapunut ennakkoäänestyspaikoista ennakkoäänestysasiakirjoja 541 kappaletta. Keskusvaalilautakunta hyväksyi kaikki tähän mennessä tulleet ennakkoäänestysasiakirjat. Kirjeäänestysasiakirjoja ei ole saapunut.

Todettiin, että keskusvaalilautakunnan sihteeri ja puheenjohtaja ovat merkinneet äänioikeusrekisteriin äänestäneeksi 21 kappaletta. Samoin

heidät valtuutetaan kirjaamaan ennen seuraavaa kokousta tulevat sellaiset vaalikuoret, joita ei ole viety äänioikeusrekisteriin.

Avaamattomat vaalikuoret suljettiin sinetöityyn laatikkoon säilytettäväksi kunnan kassakaapissa seuraavaa kokousta varten.